א [מיי' פ"א מהל' מילה הל' ט טוש"ע י"ד סי' רסו

סעי׳ בן: קיג ב ג ד מיי׳ פ״י

הלכה ז: מיני

מהלכות

היד ה מיי שם הל״ם: ר [מיי׳ פ״ט מהלי כלאים הלכה ח]:

תוספות מגילה כא.], **ה**) [באדר"נ פ"א איתא ר" במיכאו. ט) [נראה דל"ל הספד], י) [ועי׳ ברש"י דכתובות י) (ועי׳ ברש"י דכתובות מט: ד"ה יארודו. כ) ס"א מוזר, () [וע"ע תוס' בילה ה. ד"ה כל דבר],

גליון הש"ם

גמ' לאתויי נחש. עי' פסחים דף כ"ד ע"ב חוס' ד"ה לירעה. ונדה דכ"ג ע"ל תוס' ד"ה לתני: שם מיתיבי היה ר"י בן תימא אומר. עי׳ לעיל דף נו ע״ב תוס׳ ד״ה אכל: רש"י ד״ה ירוד נאלא תנין שומה. טי׳ משובת חות יאיר סימן קנ"ב דבר נחמד בזה:

מוסף רש"י

ביום ואפילו בשבת. מדלא כתיב בשמיני ימול זבלה והפסד הוא וחוי

והרי מילה. לישראל נאמרה ולא לבני נח דלא חשבה גבי שבע א) ושגם קלב:], כ) בינה מלות: לכל דבר שבמנין. לא נשנית בסיני אלא מפני שאסר להם ימים הולר משה ימים קודם מתן תורה ולאחר שלשה ימים הולרך מו המדיע שלשה ימים קודם מתן תורה ולאחר שלשה ימים הולרך מושה ימים הולרך מיתן. נו נער משום דלה חשיב ליה בהדי שבע מלוח הה אמר לעיל [דף נה:] מלוח: לכל דבר שבמנין. לה נשנית בסיני אלה מפני שחסר להם להתיר להם ואע"ג דממילא משתמע התירא דהא שלשה ימים הוא

דאסר והרי עברו אשמעינן קרא לכל דבר הנאסר במנין ב"ד אע"פ שקבעו זמן לדבר לריך למנות פעם אחרת להתירו כשעבר הזמן: אי הכי. כל שבע מצות שחזרו ונשנו בסיני נימא נמי כל אחת ואחת הולרכה לשנות על דבר כגון עבודת כוכבים לפרש מיתה ועבודות האסורין בה וכן גלוי עריות לפרש עונשין ונימא דכולהו לא נשנו ולישראל נאסרו ולא לבני נח: אוהרה מהדר ומתנא בה למה ליי. למהדר ומיכתב אזהרה דידהו אלא ש"מ להזהירה לבני נח ולישראל אתא: הני נמי. מילה ופריה ורביה הא לא איתנו דהא אמרת למילתה הוה דהיתנו: הה. דגיד הנשה לא איתנו כלל ומשום הכי לא חשיב להו בהדיה ומיהו הנך נמי מן האמורות לבני נח ולא נשנו בסיני הם ולישראל נאמרו ולא לבני נח מסיני ולהלן: ואיבעית אימא מילה. ודאי מסיני נאמרה לעיקר מצותיה ודקשיא לך הא אמר ר' יוסי כל שנאמרה לבני נח ונשנית בסיני לזה ולזה נאמרה הא דלא חשיב ליה לגבי מלות בני נח משום דמילה לאו לבני נח נאמרה אפי׳ מקודם סיני אלא לזרע אברהם לחודיה והשתא נמי זרע אברהם דהיינו ישראל הוא דנהיגי בה: בני ישמעאל ליחייבו. השתח: בני קטורה. אותן ששה שנולדו לאברהם הן עלמן לא לחייבו ונימא השתא דלא מל אברהם כל בניו שהיו לו בחייו: לרבות בני קטורה. אותם ששה לבדם ולא זרעם אבל אברהם נצטוה לכל הנולדים לו: לא הותר בשר באכילה דכתיב הנה נתתי לכם את כל עשב וגו'. לכם ולחיות נתתי העשבים והאילנות ואת כל ירק עשב לאכלה אבל לא חית הארץ נתונה לכם: כירק עשב. שהפקרתי לחדם לאכול נחתי לכם מעכשיו את כל אפי׳ בהמות וחיות: יכול אפילו לשרצים. יהא אבר מן החי אסור להם: מ"ל אך. מיעוט וכל אכין ורקין מעוטין: מאי סלמודא. היכי משמע דשרלים ממעטי מיניה דילמא בהמה וחיה ממעטינן מיניה ולא שרלים: אמר רב הונא דמו. האי דמו יתירא הוא דהוה לי׳ למכתב בשר בנפשו לא תאכלו דהיינו בעוד

שהנפש בו אל תאכלו את בשרו

והא פריה ורביה. תימה מנא לן דלא נאמרה לבני נח ואי קום עשה לא קא חשיב וי"ל דשב ואל תעשה נמי הוא דמי שמלווה על פריה ורביה מצווה שלא להשחית זרע:

ארבע מיתות פרק שביעי סנהדרין

והרי מילה שנאמרה לבני נח דכתיב יואתה

את בריתי תשמור ונשנית בסיני יוביום

השמיני ימול לישראל נאמרה ולא לבני נח

ההוא אלמישרי שבת הוא דאתא ¢ביום

ואפילו בשבת והרי פריה ורביה שנאמרה

לבני נח דכתיב יואתם פרו ורבו ונשנית

בסיני ילך אמור להָם שובו לכם לאהליכם

לישראל נאמרה ולא לבני נח ההוא סלכל

דבר שבמנין צריך מנין אחר להתירו הוא

דאתא אי הכי כל חדא וחדא נמי נימא משום

מילתא איתני הכי קאמר אזהרה מיהדר ומיתנא בה למה לי ואין לנו אלא גיַר

הנשה בלבד ואליבא דר' יהודה הני גמי לא

איתני הני איתני לשום מילתא בעלמא הא

לא איתני כלל אי בעית אימא מילה ימעיקר'

לאברהם הוא דקא מזהר ליה רחמנא ואתה

לבל דבר שבמנין. פ״ה דכל דבר הנאסר במנין אפי׳ קבעו זמן לדבר לריך מנין אחר להתירו כשיעבור הומן ושוב (חור) יופי אל תגשו אל חשה (שמות יע) לח הוה ביה זמן והח דכתיב (שם) היו נכונים לשלשת ימים היינו לקבל התורה ביום השלישי אבל דבר הקלוב לזמן יעבור הזמן ומותר מאליו וכ"ת אי בדבר שנגזר סתם פשיטא שלריך מנין אחר להתירו אצטריך סד"א כיון דבטל דבר שנאסר עבורו ממילא הותר כגון הכא שנאסרו במשמיש כדי לקבל התורה וכי ההיא דפ"ק דבילה (דף ה. ושם) דכרם רבעי היה עולה לירושלים מהלך יום לכל לד כדי לעטר שוקי ירושלים בפירות דאף לאחר מורבן הולרך מנין אחר להתירום:

חהים

את בריתי תשמור אתה וזרעך אחריך לדורותם אתה וזרעך אין איניש אחרינא לא אלא מעתה בני ישמעאל לחייבו ַּכּי יביצחק יקרא לך זרע בני עשו לחייבו יביצחק יולא כל יצחק מתקיף לה רב אושעיא אלא מעתה בני קשורה לא לחייבו האמר ר' יוםי בר אבין ואיתימא ר' יוםי בר חנינא •את בריתי הפר הלרבות בני קמורה אמר רב יהודה אמר רב אדם הראשון לא הותר לו בשר לאכילה דכתיב ילכם יהיה לאכלה ולכל חית הארץ , ולא חית הארץ לכם וכשבאו בני נח התיר להם שנאמר °כירק עשב נתתי לכם את כל יכול לא יהא אבר מן החי גוהג בו ת"ל יאך בשר בגפשו דמו לא תאכלו יכול אף לשרצים ת"ל אך ומאי תלְמודא א"ר הוגא דמו מי שדמו חלוק מבשרו יצאו שרצים שאין דמם חלוק מבשרם מיתיבי ייורדו בדגת הים מאי לאו לאכילה לא למלאכה ודגים בני מלאכה נינהו אין כדרחבה דבעי יירחבה הנהיג בעיוא ושיבומא מאי ית"ש יובעוף השמים מאי לאו לאכילה לא למלאכה ועופות בני מלאכה נינהו אין כדבעי רבה בר רב הונא דש ∞באווזין ותרנגולין לר' יוםי ברבי יהודה מאי תא שמע ייובכל חיה הרומשת על הארץ ההוא ילאתויי נחש הוא דאתא דתניא ייר"ש בן מנסיא אומר חבל על שמש ְגדול שאבד מן העולם שאלמלא יי(לא) נתקלל נחש כל אחד ואחד מישראל היו מזרמנין לו שני נחשים מובים אחד משגרו לצפון ואחד משגרו לדרום להביא לו סנדלבונים טובים ואבנים טובות ומרגליות ולא עוד אלא שמפשילין רצועה תחת זנבו ומוציא בה עפר לגנתו ולחורבתו •מיתיבי היה סר' יהודה בן תימא אומר אדם הראשון מיםב בגן עדן היה והיו מלאכי השרת צולין לו בשר ומסננין לו יין הציץ בו נחש וראה בכבודו ונתקנא בו התם בבשר היורד מן השמים מי איכא בשר היורד מן השמים אין כי הא דר"ש בן חלפתא הוה קאזיל באורחא פגעו בו הנך אריותא דהוו קא נהמי לאפיה אמר ייהכפירים שואגים למרף נחיתו ליה תרתי אממתא חדא אכלוה וחדא שבקוה אייתיה ואתא לבי מדרשא בעי עלה דבר ממא הוא זה או דבר מהור א"ל אין דבר ממא יורד מן השמים בעי מיניה ר' זירא מר' אבהו ירדה לו דמות חמור מהו א"ל יארוד נאלא הא אמרי ליה אין . דבר ממא יורד מן השמים: ר"ש אומר אף על הכישוף: מ"מ דר"ש דכתיב מכשפה

האי בנפשו דמו למה לי וכי לא ידענא דנפש זהו הדם אלא לומר לך מי שדמו חלוק מבשרו שהדם קרוי נפש והבשר בשר ילאו שרלים שאין דמן חלוק מבשרן שאין דמם קרוי דם שכשהוחהרו ישראל על הדם לא הוזהרו על דם שרנים משום דם אלא משום שרנים כבשר והכי אמרינן בכריחות בפ׳ דם שחיטה (דף כא:) דם שרלים התרו בו משום שרץ לוקה משום דם אינו לוקה: בדגם הים. לאדם הראשון נאמר: הנהיג בעיוא ושיבוטא. קשר קרון לדג שבים ולעז ביבשה על שפת הים ושניהם מנהיגין אותו: מהו. לוקה משום מנהיג בכלאים או לא. חורש בשור ובחמור לאו דוקא דכל חרי מיני נמי אסירי בב"ק בשור שנגח את הפרה [נד:]: דש באווין וסרנגולין לרבי יוסי בר' יהודה מהו. בהשוכר את הפועלים וב"מ 18:1 מנן היה עושה בידיו אבל לא ברגליו ברגליו אבל לא בידיו הרי זה יאכל כדכתיב ודברים כגן כי תבא בכרם רעך וגר' בביאת פועל הכתוב מדבר ר' יוסי בר יהודה אומר אינו אוכל עד שיעשה בידיו וברגליו וקמבעיא ליה לרבה דש באווזין ותרנגולין שאין להם אלא רגלים מהו מי עבר עלייהו משום לא תחסום שור נשם כהן או לא ידיו ורגליו בעינן כשור וליכא או דילמא כל כחו כשור בעינן והא איכא. אלמא בני מלאכה נינהו: ובכל חיה הרומשה. ואי לאו לאכילה חיות בני מלאכה נינהו: ומשני ההוא לאחויי נחש. ולמלאכה דנחש בר מלאכה ניהו קודם שנתקלל לילך על גחון: **חבל.** ש הפסד לשון אהה כל חבל לשון לער וקבל הוא. כלומר ש הפסד בא לעולם ויש לקבול על שמש וכו׳: **סגדלבונין.** שם אבן טוב: **אולין לו בשר**. אלמא הוחר לו לאכול בהמוח וחיות: **נהמו לאפיה**. לאכלו: י**רדה** דמות המור מהו. מי אמר הא ודאי דבר טמא הוא ואסור: ירוד נאלא. ° תנין שוטה. עוף ששמו תנין והוא שוטה ובוכה ומספיד ממיד וכל תנין ? דבמקרא מתרגמינן ירודין: הא אמרו ליה אין דבר טמא יורד מן השמים. ודבר שאינו הוא ואם ישנו טהור הוא:

תורה אור השלם ו. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל אַבַרָהַם וְאַתַּה אַת בַּרִיתִי תִשְׁמֹר אַתָּה וְזַרְעֵּךְ אַחֲרֶיךָּ לְדֹרֹתָם:

בראשית יז ט 2. וּבַיּוֹם נִיבְּב. בְּשֵׂר עֶרְלֶתוֹ: ויקרא יב ג יירעו:

3. ואתם פרו ורבו שרצו נ. וְאַיֶּט פְּוֹ וּוּוְ בוּ שִּוְ צוּ בָאָרֶץ וּרְבוּ בָה: בראשית ט ז

4. לַךְּ אֲמֹר לְהֶם שׁוּבוּ לְכֶם לְאָהֱלֵיכֶם:

 זַיאמֶר אֱלֹהִים אֶל
זַיאמֶר אֱלֹהִים אֶל
אַבְרָהָם אַל יַרע בְּעִינֶיף עַל הַנֵּעֵר וְעַל אֲמְתֶּךְ כֹּל
אֲשֶׁר תֹאמֵר אֵלֶיף שֶׂרָה שְׁמַע בְּקֹלֶה כִּי בְיִצְחָק יקרא לד זרע:

בראשית כא יב בו אשיוז כאיב 6. וְעָרֵל זָכָר אֲשֶׁר לֹא יִמוֹל אֶת בְּשֵׂר עְרְלָתוֹ וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִּוּא מַעַמֶּיהָ אֶת בְּרִיתִי הַפַּר: בראשית יז יד

7. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים הַנֵּה נָתַתִּי לְכָם אֶת כָּל עֵשֶּׁב זֹרַע זָרַע אֲשֶׁר עַל פְּנֵי כְל הָאָרֶץ וְאֶת כְּל הָעֵץ הָאָרֶץ וְאָת כְּל הָעֵץ אֲשֶׁר בּוֹ פְרִי עֵץ וֹרֵע זְרַע לָכֶם יִהְיָה לְאָרַלְּה: וּלְכָל ַרְּבֶּרְ יְבֶּרְ חַיַּת הָאָרֶץ וּלְכָל עוֹף הַשְּׁמִיִם וּלְכֹל רוֹמֵשׁ עַל הָאָרֵץ אֲשֵׁר בּוֹ נֵפֵשׁ חַיָּה אָת בָּל יֶרֶק עֵשֶׂב לְאָכְלָה וַיְהִי כַן:

בראשית א כט-ל בּוֹאשׁיוּזֹא כּטּ-יִל 8. בָּל רֶמֶשׁ אֲשֶׁר הוּא חַיּ לְכֶם יִהְיָה לְאָבְלָה בְּיֶרְק עַשֶּׁב נְתַתִּי לְכֶם אֶת כֹּל:

לא תאכלו: בראשית ט ד

בואס זו טי 10. וַיְבֶּרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וְרָבוּ וּמִלְאוּ אֶת הָאָרֶץ וְכִבְשָׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם וְכִבְשָׁהָ וּרְדוּ בִּדְגַת הַיָּם יבעוף השמים ובכל חיה הָרמֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ: בראשית א כח

11. הַכְּפִירִים שֹׁאֲגִים

שבת קלב.). ביצחק ולא לכם יהיה לאכלה ולכל חית הארץ. השוה להם הכתוב בהמות וחיות למאכל ילה הרשה להדם ולהשתו להמית בריה ולאכול בשר, אך כל ירק עשב יאכלו יחד כולס (בראשית א כט). כירק עשב. שהתרתי לאדס הראשון (שם). הנהיג בעיזא ושיבוטא. קסר קרון לעז ודג זה לף על המים וזה מושך עמו על שפח היח ור״ה וה) דש להם ידים להשעו משענותם על רגליהן (ב"מ צא:). חבל על שמש גדול. כל חבל שכש"ם לשון

(יבמות קכב.).